

noget stort Resultat efter to Generationers ihærdigt Arbejde for at svare en Afgift af 55 Kr. aarlig pr. Td. Land, at de efter 60 Aars Forløb er kommet ned paa en Gæld af 1 740 Kr. Er Ejendommen det værd, vil man synes, at denne Søn eller Datter er nogenlunde godt stillet, men saa maa man regne, at de ogsaa skal overtage Rentegælden. I Stedet for at dale stiger det op til 19 000 Kr., saaledes at han ogsaa gaar derfra med en Gæld, som bliver over 20 000 Kr., efter at disse to Generationer har siddet der i 60 Aar. Jeg ser bort fra Renters Rente — jeg ved ikke, om Ændringsforslaget ogsaa omfatter dette, det er muligt. Hvis Renters Rente omfattes af Ændringsforslaget Nr. 4, bliver Forholdet langt værre, end jeg her har skildret.

Jeg ønsker, at jeg maa have taget fejl i disse Betragtninger, men hvis der ikke er et eller andet, jeg har overset, tør jeg ikke stemme for dette Lovforslag. Det gaar jo saa sin Gang til Folketinget. Jeg vil da haabe, at Folketinget vil skabe saadanne Vilkaar, at det vil blive muligt for Fremtidens Husmænd at eksistere, saa at de ikke, naar de har haft et Hus i 30 Aar, skal gaa derfra med en Gæld paa en Snes Tusind Kr. og saa falde det offentlige til Byrde; en saadan Lovgivning ønsker jeg ikke at være med til.

Ordføreren (Hauch): Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Døcker) omtalte ganske naturligt Ændringsforslag Nr. 3, som omhandler Formen for Afgiften af Jorden. Jeg vil gerne gøre et Par Bemærkninger om dette Ændringsforslag. Naar vi fra vor Side ikke har tiltraadt dette, er det, fordi vi finder, at en Afgift efter Flæsk og Smør, der fastsættes netop paa et Tidspunkt, da Forholdene for Produktionen er meget vanskelige, ikke vil blive Udtryk for det, som Landbruget er i Stand til at give, dersom det for Eksempel kom over til en anden Produktion. Det er den Hovedbetragtning, vi har gjort gældende overfor dette Ændringsforslag, og jeg tror, den er rigtig.

Den ærede Ordfører for det radikale Venstre (Jeppesen [Drusebjerg]) bemærkede noget om, at det er en Forudsætning indenfor Venstre, at Omvurderingerne skal fortsættes. Den ærede Ordfører ved, hvilken Vægt vi har lagt paa Begrænsningen af Omvurderingen, ja, jeg kunde næsten sige, at han ikke alene har set dette, men endogsaa har følt det. Vi har imidlertid stadig hævdet, at Rigsdagen skulde tage Bestemmelse i denne Sag, naar vi

havde indhøstet Erfaringer. Hvilken Bestemmelse Rigsdagen vil tage til sin Tid, kan jeg ikke vide, og det kan den ærede Ordfører for det radikale Venstre heller ikke. Den ærede Medlem har det Haab, at der i Rigsdagen vil findes et Flertal, som vil slutte sig til Omvurderingerne. Jeg kan ikke benægte, at noget saadant kan komme til at foreligge, men man kan ikke af det, der er sket i denne Sag, forudsætte, at det vil gaa saaledes. Den ærede Ordfører for det radikale Venstre har et Haab i saa Henseende, og Haabet beskæmmer jo ingen.

Døcker: Den ærede Ordfører (Hauch) ankede over, at man ikke med Sikkerhed kan vide, om den Maalestok, som vi har sat for Afgiften, vil vedblive at være just de Produkter, som Landbruget væsentlig producerer. Jeg vil dog dertil sige, at jeg er ganske overbevist om, at enhver som helst Landbruger, der begynder for Øjeblikket, baserer sin Virksomhed netop paa disse to Produkter, og det mener jeg han kan gøre temmelig langt ud i Fremtiden. Hvad der muligt kan komme en Gang, kan der altid tages Bestemmelse om. Princippet her vedbliver at være det samme. Hvis der kommer andre Varer, andre Produkter som Resultat af de paagældendes Virksomhed, er det rimeligt, at man indretter sig derefter. Det er kun Princippet, vi her har foreslaaet. Man kunde maaske sige, at det havde været lettere forstaaeligt, om man havde taget Korn med. Men Korn er ikke af ensartet Beskaffenhed. Der er stor Forskel paa Korn, som avles paa Øerne, og Korn, som avles paa Jyllands Sandjord. Det vil altid være vanskeligt at faa den faste og bestemte Standardvare, som vi har for Øjeblikket i Flæsk og Smør. Men den Indvending, at en saadan anden Vare muligvis kan fremkomme, kan man let imødegaa. Man kan revidere Loven, hvis den kommer, naar Princippet blot følges, at det bliver den Produktion, som er den bærende for de smaa Landbrug her i Danmark.

Jeg maa for saa vidt takke det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Steincke), som han gav Tilslutning til den Tanke, der ligger til Grund for vort Forslag, og i og for sig mødte Princippet heller ikke Modstand hos det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Jeppesen-Drusebjerg) eller hos det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Poul Christensen). Det blev endog af det sidstnævnte ærede Medlem omtalt som en Knæsætning af Omvurderingsprincippet.